

U S T A W A

z dnia ...

o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 638) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4:

a) po pkt 3 dodaje się pkt 3a-3c w brzmieniu:

„3a) „kocie rasowym” – rozumie się przez to kota o odpowiednim dla rasy fenotypie, który posiada rodowód wpisany do rejestru prowadzonego przez Unię Felinologii Polskiej lub rejestru rodowodowego uznawanego przez ten związek;

3b) „kojcu” – rozumie się przez to ogrodzoną przestrzeń przeznaczoną do utrzymywania psa poza pomieszczeniem mieszkalnym z dostępem do światła dziennego, uniemożliwiająca wydostanie się psa poza teren, posiadającą zadaszenie oraz co najmniej w połowie swojej powierzchni utwardzone podłoże;

3c) „kolczatce” – rozumie się przez to typ metalowej obroży dla zwierząt, mającej budowę łańcuszka, którego ogniwa zakończone są tępo wystającymi końcami drutu;”;

b) po pkt 10 dodaje się pkt 10a w brzmieniu:

„10a) „psie rasowym” – rozumie się przez to psa o odpowiednim dla rasy fenotypie, który posiada rodowód wpisany do Polskiej Księgi Rodowodowej prowadzonej przez Związek Kynologiczny w Polsce albo do zagranicznego rejestru rodowodowego uznawanego przez ten związek;”;

2) w art. 6 w ust. 2 pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) utrzymywanie zwierząt w niewłaściwych warunkach bytowania polegające w szczególności na utrzymywaniu ich:

a) bez zapewnienia pomieszczenia chroniącego przed zimnem, upałami i opadami atmosferycznymi lub,

b) bez dostępu do światła dziennego lub

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego, ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, oraz ustawę z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich.

- c) w stanie rażącego zaniedbania lub niechlujstwa, bądź w pomieszczeniach albo klatkach uniemożliwiających im zachowanie naturalnej pozycji;”;
- 3) w art. 7 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:
„3a. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, na żądanie upoważnionego przedstawiciela organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, Policja lub straż gminna, zapewnia asystę przy odbiorze zwierzęcia. Policjantowi, strażnikowi gminnemu lub przedstawicielowi organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, w asyście policjanta lub strażnika gminnego, przysługuje prawo wejścia na teren nieruchomości, na której przebywa zwierzę, bez zgody lub pomimo sprzeciwu jej właściciela.”;
- 4) w art. 9:
a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Zabrania się trzymania zwierząt domowych na uwięzi w sposób stały.”,
b) dodaje się ust. 3-7 w brzmieniu:
„3. Tymczasowe trzymanie zwierząt domowych na uwięzi jest dozwolone na uwięzi o długości minimalnej 6m, zapewniając zwierzęciu korzystanie z wybiegu o powierzchni co najmniej 20 m² powierzchni.
4. Do celów tymczasowego trzymania zwierząt na uwięzi, zabrania się używania kolczatek.
5. Trzymanie zwierząt w kojcu jest dozwolone, pod warunkiem zapewnienia zwierzęciu odpowiedniej powierzchni, zapewniając zwierzęciu o wysokości w kłębie:
1) do 50 cm – powierzchnię kojca wynoszącą nie mniej niż 9 m²;
2) od 51 cm do 66 cm – powierzchnię kojca wynoszącą nie mniej niż 12 m²;
3) powyżej 66 cm – powierzchnię kojca wynoszącą nie mniej niż 15 m².
6. W przypadku trzymania więcej niż jednego zwierzęcia w kojcu, powierzchnię kojca na każde kolejne zwierzę powiększa się o połowę powierzchni określonej odpowiednio w ust. 5 .
7. W przypadku trzymania w jednym kojcu zwierząt o różnej wysokości w kłębie, określonej w ust. 5, do obliczenia powierzchni kojca przyjmuje się powierzchnię określoną dla zwierzęcia o większej wysokości w kłębie.”;
- 5) w art. 10a
a) w ust. 1
- pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wprowadzania do obrotu psów i kotów poza miejscami ich chowu lub hodowli, w tym za pośrednictwem sieci Internet;”;

- dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) zbywania zwierząt domowych małoletnim.”;

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Zakaz, o którym mowa w ust. 2, nie dotyczy hodowli:

- 1) psów pochodzących od suk i reproduktorów będących psami rasowymi;
- 2) kotów pochodzących od kotek i kotów reproduktorów, będących kotami rasowymi.”;

6) w art. 11:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Gminy realizują zadanie zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom:

- 1) za pośrednictwem jednostek organizacyjnych, prowadzących schroniska dla zwierząt lub,
- 2) tworząc jednostki organizacyjne, powołane w celu prowadzenia schroniska dla zwierząt lub
- 3) zawierając porozumienie, o którym mowa w ust. 4.”;

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, które nie działają w celu osiągnięcia zysku i posiadające status organizacji pożytku publicznego, w rozumieniu art. 20 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057), mogą zapewniać bezdomnym zwierzętom opiekę i w tym celu prowadzić schroniska dla zwierząt, w porozumieniu z właściwymi organami samorządu terytorialnego.”;

c) dodaje się ust. 5-7 w brzmieniu:

„5. Kierownikiem jednostki organizacyjnej, o której mowa w ust. 1a pkt 1 i 2, może być wyłącznie osoba pełnoletnia, ciesząca się nieposzlakowaną opinią, która nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo, którego przedmiotem było zwierzę, a także za umyślne przestępstwo popełnione z użyciem przemocy.

6. W składzie organów organizacji społecznych, o których mowa w ust. 4, mogą znajdować się wyłącznie osoby pełnoletnie, cieszące się nieposzlakowaną opinią, które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo, którego

przedmiotem było zwierzę, a także za umyślne przestępstwo popełnione z użyciem przemocy.

7. W schroniskach dla zwierząt, prowadzonych przez podmiot, o którym mowa w ust. 1a pkt 1 i 2 oraz w ust. 4, zatrudnia się wyłącznie osoby, które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo, którego przedmiotem było zwierzę, a także za umyślne przestępstwo popełnione z użyciem przemocy.”;

7) w art. 12 po ust. 4b dodaje się ust. 4c w brzmieniu:

„4c. Zabrania się chowu lub hodowli zwierząt futerkowych, z wyjątkiem królika, o których mowa w art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2017 r. poz. 2132), w celu pozyskania z nich futer.”;

8) w art. 15 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Warunki występów, treningów i tresury oraz metody postępowania ze zwierzętami wykorzystywanymi do celów filmowych, sportowych i specjalnych nie mogą zagrażać ich życiu i zdrowiu ani powodować cierpienia.”;

9) po art. 16 dodaje się art. 16a w brzmieniu:

„Art. 16a. Dopuszcza się wystawy i pokazy zwierząt polegające wyłącznie na prezentowaniu cech danej rasy zwierząt. Sposób organizacji wystaw i pokazów zwierząt nie może zagrażać życiu i zdrowiu zwierząt ani powodować cierpienia.”;

10) w art. 17:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Zabrania się wykorzystywania zwierząt w celach rozrywkowych i widowiskowych.

2. Tresura zwierząt do celów obronnych nie może być prowadzona w sposób powodujący ich cierpienie.”,

b) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określi, w drodze rozporządzenia, minimalne warunki utrzymywania poszczególnych gatunków zwierząt wykorzystywanych do celów filmowych, sportowych i specjalnych, mając na względzie zapewnienie im właściwej opieki.”;

11) w art. 18 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zwierzęta wykorzystywane do celów filmowych, sportowych i specjalnych mogą być przetrzymywane, hodowane i prezentowane jedynie w stadninach, w miejscach

przeznaczonych dla zwierząt wykorzystywanych do celów specjalnych lub w miejscach spełniających warunki wymagane w przypadku miejsc przeznaczonych dla zwierząt wykorzystywanych do celów specjalnych, w ogrodach zoologicznych oraz w ośrodkach rehabilitacji zwierząt, pod nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej.”;

12) w art. 34:

a) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:

„3a. Wymogów określonych w ust. 1 i 3 nie stosuje się przy poddawaniu zwierząt szczególnym sposobom uboju przewidzianym przez obrządki religijne związków wyznaniowych o uregulowanej sytuacji prawnej funkcjonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na potrzeby wyłącznie ich członków, zwanego dalej „ubojem bez ogłuszania”.

3b. W przypadku, o którym mowa w ust. 3a, nie zezwala się na stosowanie systemów krępiących bydło przez umieszczenie w odwrotnym położeniu lub w dowolnym innym nienaturalnym położeniu.”,

b) dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) kwalifikacje osób uprawnionych do uboju bez ogłuszania;
- 2) warunki wyładunku, przemieszczania, przetrzymywania, unieruchamiania w celu dokonania uboju bez ogłuszania;
- 3) warunki i metody uboju bez ogłuszania stosownie do gatunku;
- 4) warunki nadzoru oraz określania maksymalnych potrzeb członków związków wyznaniowych o uregulowanej sytuacji prawnej funkcjonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

- mając na względzie zapewnienie humanitarnego traktowania zwierząt podczas uboju bez ogłuszania oraz zaspokojenie potrzeb własnych wyłącznie członków związków wyznaniowych o uregulowanej sytuacji prawnej funkcjonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”;

12) tytuł rozdziału 10a otrzymuje brzmienie:

„Nadzór i kontrola nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt”;

13) w art. 34a:

a) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Współdziałanie, o którym mowa w ust. 3, polega na prawie udziału we wszystkich czynnościach nadzorczych oraz wglądu w dokumentację schronisk dla zwierząt.”,

b) uchyla się ust. 5;

14) po art. 34a dodaje się art. 34b i art. 34c w brzmieniu:

„Art. 34b. 1. Lekarze weterynarii przeprowadzają kontrolę schronisk dla zwierząt raz na kwartał.

2. Wykonując kontrolę, o której mowa w ust. 2, lekarze weterynarii są uprawnieni do:

- 1) żądania pisemnych lub ustnych informacji w zakresie objętym przedmiotem kontroli, w tym informacji związanych z działalnością gospodarczą prowadzoną przez podmiot kontrolowany;
- 2) wstępu na teren objęty kontrolą, w tym do pomieszczeń i środków transportu;
- 3) utrwalania przebiegu kontroli za pomocą zdjęć;
- 4) badania, obserwacji lub utrwalania zachowania zwierzęcia;
- 5) pobierania próbek do badań od zwierząt.

Art. 34c. Pracownicy Inspekcji Weterynaryjnej oraz osoby wyznaczone na podstawie art. 16 ust. 1 pkt 1 i art. 18 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1557 i 2020 r. poz. 285), uprawnione do wykonywania czynności określonych w art. 19 tej ustawy, są uprawnieni do nakładania grzywnien w drodze mandatu karnego za wykroczenia określone w rozdziale 11.”;

15) po 34c dodaje się rozdział 10b w brzmieniu:

„Rozdział 10b

Rada do spraw Zwierząt

Art. 34d. 1. Rada do spraw Zwierząt, zwana dalej „Radą”, stanowi organ doradczy w zakresie ochrony zwierząt ministra właściwego do spraw administracji publicznej.

2. Zadaniem Rady jest analiza i monitorowanie stanu ochrony zwierząt. Rada realizuje zadanie w szczególności opracowując i publikując sprawozdanie w zakresie dobrostanu zwierząt za rok poprzedni. Rada publikuje sprawozdanie do dnia 30 czerwca.

3. Rada składa się z 9 członków.

4. Kadencja Rady trwa 4 lata.

5. Członków Rady powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw administracji publicznej.

6. Minister właściwy do spraw administracji publicznej powołuje członków Rady spośród przedstawicieli organizacji społecznych, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, lekarzy weterynarii, osób prowadzących hodowlę zwierząt i instytucji naukowych. Członkostwo w Radzie ma charakter społeczny i nieodpłatny.

7. Rada działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu. Regulamin zatwierdza minister właściwy do spraw administracji publicznej.

8. Członkowie Rady wybierają spośród siebie Prezydium Rady, składające się z Przewodniczącego oraz dwóch Zastępców Przewodniczącego. Przewodniczący kieruje pracami Prezydium Rady.

9. Prezydium Rady organizuje posiedzenia Rady przynajmniej raz na kwartał.

10. Prezydium Rady może tworzyć zespoły tematyczne w celu zbadania określonych zagadnień tematycznych związanych z ochroną zwierząt.

11. Prezydium Rady koordynuje prace Rady w zakresie opracowania i publikacji sprawozdania w zakresie dobrostanu zwierząt i przedstawia je ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej.

12. Minister właściwy do spraw administracji publicznej zapewnia z części budżetu państwa, której jest dysponentem, środki na prowadzenie działalności Rady i jej obsługę.

13. Obsługę administracyjną, organizacyjną i techniczną Rady, zapewnia urząd obsługujący ministra właściwego do spraw administracji publicznej.”;

16) po art. 34d dodaje się rozdział 10c w brzmieniu:

Rozdział 10c

Przepisy proceduralne

Art. 34e. 1. Organizacje społeczne posiadające status organizacji pożytku publicznego w rozumieniu art. 20 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, lub Główny Lekarz Weterynarii, mogą żądać wszczęcia postępowania administracyjnego lub zgłaszać żądanie dopuszczenia do udziału w toczącym się postępowaniu administracyjnym w sprawach dotyczących ochrony zwierząt.

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, uczestniczą w postępowaniu na prawach strony.

Art. 34f. 1. W sprawach dotyczących ochrony zwierząt, skarga do sądu administracyjnego od decyzji wydanej w postępowaniu administracyjnym, przysługuje także:

- 1) Głównemu Lekarzowi Weterynarii;
- 2) organizacjom społecznym, o których mowa w art. 34e ust. 1, jeżeli jest to uzasadnione ich celami statutowymi.

2. Skarga przysługuje podmiotom, o których mowa w ust. 1, także w przypadku, gdy nie brały one udziału w określonym postępowaniu. W postępowaniu odwoławczym podmioty, o których mowa w ust. 1, uczestniczą na prawach strony.

3. Na postanowienie o odmowie dopuszczenia do udziału w postępowaniu podmiotom, o których mowa w ust. 1, służy zażalenie.”;

17) w art. 37 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kto narusza nakazy albo zakazy określone w art. 9 ust. 2-5, art. 10a ust. 1–3, art. 11 ust. 3, art. 12 ust. 1–6, art. 13 ust. 1, art. 14, art. 15 ust. 1–5, art. 16, art. 17 ust. 1–7, art. 18, art. 22 ust. 1, art. 22a, art. 25 lub art. 27 podlega karze aresztu albo grzywny.”;

18) po art. 40 dodaje się art. 40a w brzmieniu:

„Art. 40a. Kto, działaniem lub zaniechaniem, uniemożliwia przedstawicielom organizacji społecznych, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, podejmowanie czynności, o których mowa w art. 34a ust. 3a, podlega karze grzywny.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, z późn. zm.²⁾) w części pierwszej, w księdze pierwszej po tytule IIIb dodaje się tytuł IIIba brzmieniu:

„Tytuł IIIba

Ochrona zwierząt

„Art. 63^{4a}. Organizacje pozarządowe, posiadające status organizacji pożytku publicznego w rozumieniu art. 20 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057), których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, w zakresie swoich zadań statutowych, lub Główny Lekarz Weterynarii, mogą wytaczać powództwa w celu ochrony zwierząt.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1439) w art. 7 wprowadza się następujące zmiany:

1) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Gminne jednostki organizacyjne prowadzące na obszarze własnej gminy działalność, o której mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, na zasadach określonych w ustawie nie mają

---

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, 1469, 1495, 1649, 1802, 1818, 2070, 2089 2128 i 2217 oraz z 2020 r. poz. 288, 462, 875, 956, 1017, 1086.

obowiązku uzyskania zezwoleń, o których mowa w ust. 1, ale muszą spełniać warunki wymagane przy udzielaniu takich zezwoleń.”;

2) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Gminne jednostki organizacyjne prowadzące na obszarze własnej gminy działalność, o której mowa w art. 11 ust. 1a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 638), nie mają obowiązku uzyskania zezwolenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, ale muszą spełniać warunki wymagane przy udzielaniu takich zezwoleń oraz warunki, o których mowa w art. 11 ust. 5 i 7 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt .”.

Art. 4. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30, 413, 568, 1086 i 1458) w art. 49 dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§ 5. W sprawach o przestępstwa, których przedmiotem było zwierzę, oraz o przestępstwa, o których mowa w rozdziale XXII Kodeksu karnego, organizacje społeczne, posiadające status organizacji pożytku publicznego w rozumieniu art. 20 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057), których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, lub Główny Lekarz Weterynarii, mogą wykonywać prawa pokrzywdzonego, jeżeli w zakresie swego działania ujawniły przestępstwo lub wystąpiły o wszczęcie postępowania.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2020 r. poz. 729 i 1423) w art. 96 po § 1c dodaje się § 1d w brzmieniu:

„§ 1d. W postępowaniu mandatowym, w sprawach o czyny określone w art. 37-37b, art. 37d i art. 37e ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 638) Inspekcja Weterynaryjna może nałożyć grzywnę w wysokości do 5000 zł”.

Art. 6. W ustawie z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich ([Dz. U. z 2017 r. poz. 2132](#)) w art. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) lisa pospolitego (*Vulpes vulpes*), lisa polarnego (*Alopex lagopus*), norkę amerykańską (*Mustela vison*), tchórza (*Mustela putorius*), jenota (*Nyctereutes procyonoides*), nutrię (*Myocastor coypus*), szynszylę (*Chinchilla lanigera*) i królika (*Oryctolagus cuniculus*), utrzymywanych w celu produkcji surowca dla przemysłu mięsnego i włókienniczego”.

Art. 7. 1. Do postępowań w sprawie wydania zezwolenia na prowadzenie schronisk dla bezdomnych zwierząt, wszczętych i niezakończonych decyzją ostateczną przed dniem wejścia

w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 3, w brzmieniu dotychczasowym.

2. Zezwolenia na prowadzenie schroniska dla bezdomnych zwierząt, wydane przedsiębiorcom przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowują ważność na czas na jaki zostały wydane.

Art. 8. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 17 ust. 8 ustawy zmienianej w art. 1, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych odpowiednio na podstawie art. 17 ust. 8, ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 9. 1. Jeżeli właściciel lub opiekun zwierzęcia dotychczas wykorzystywanego do celów rozrywkowych i widowiskowych, przetrzymywanego, hodowanego i prezentowanego w cyrkach lub bazach cyrkowych nie może lub nie chce zapewnić mu opieki, zwierzę to, w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, przekazywane jest, właściwej, ze względu na miejsce prowadzenia działalności, gminnej jednostce organizacyjnej, prowadzącej schronisko dla bezdomnych zwierząt, bądź ogrodowi zoologicznemu.

2. Przekazanie zwierzęcia, o którym mowa w ust. 1, następuje za zgodą podmiotu, któremu zwierzę ma być przekazane.

3. Gminne jednostki organizacyjne, którym przekazano zwierzęta, o których mowa w ust. 1, mogą je przekazywać organizacjom społecznym, o których mowa w art. 11 ust. 4, ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, na podstawie porozumienia.

4. W przypadku braku zgody, o której mowa w ust. 2, lub wystąpienia innych okoliczności uniemożliwiających przekazanie zwierzęcia podmiotom, o których mowa w ust. 1, zwierzę może zostać nieodpłatnie przekazane innej osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej albo osobie fizycznej, która zapewni mu właściwą opiekę.

5. Z przekazania zwierzęcia sporządza się protokół, który zawiera:

- 1) datę przekazania zwierzęcia;
- 2) nazwę, siedzibę i adres podmiotu przekazującego zwierzę;
- 3) nazwę i siedzibę gminnej jednostki organizacyjnej, prowadzącej schronisko dla bezdomnych zwierząt, ogrodu zoologicznego, osoby prawnej lub innej jednostki organizacyjnej albo imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres osoby fizycznej, której zwierzę jest przekazywane;
- 4) określenie gatunku, wieku i płci zwierzęcia;

5) informację o stanie zdrowia zwierzęcia.

Art. 10. 1. Podmiotom przekazującym zwierzęta, dotychczas wykorzystywane do celów rozrywkowych i widowiskowych, przetrzymywanych, hodowanych i prezentowanych w cyrkach lub bazach cyrkowych, przysługuje prawo do odszkodowania za poniesioną szkodę w wyniku nałożenia obowiązku, o którym mowa w art. 9 ust. 1.

2. Podmioty, o których mowa w ust.1, mają prawo złożenia do ministra właściwego do spraw rolnictwa wniosku o odszkodowanie.

3. Minister właściwy do spraw rolnictwa wypłaca odszkodowania, o których mowa w ust. 1, z części budżetu państwa, której jest dysponentem.

4. Minister właściwy do spraw rolnictwa, rozpatruje wnioski o wypłatę odszkodowania za przekazanie zwierzęcia, nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania wniosku. Minister właściwy do spraw rolnictwa przyznaje lub odmawia przyznania odszkodowania w drodze decyzji.

5. Podmiotom prowadzącym działalność widowiskową lub rozrywkową, które obowiązane są do przekazania zwierząt, dotychczas wykorzystywanych do celów rozrywkowych i widowiskowych, przetrzymywanych, hodowanych i prezentowanych w cyrkach lub bazach cyrkowych, właściwym, ze względu na miejsce prowadzenia działalności, gminnym jednostkom organizacyjnym, prowadzącym schroniska dla bezdomnych zwierząt, bądź ogrodem zoologicznym, przysługuje prawo odwołania od decyzji, o której mowa w ust. 4.

Art. 11. 1. Tworzy się Radę do spraw Zwierząt.

2. Rada, o której mowa w art. 34d, ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, publikuje sprawozdanie w zakresie dobrostanu zwierząt za rok 2020, o którym mowa w art. 34d ust. 3, ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, do dnia 15 listopada 2021 r.

Art.12. Zezwolenia na działalność określoną w art. 7 ust. 1 pkt 4, wydane na podstawie art. 9 ust. 1b ustawy o której mowa w art. 3, wygasają po upływie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 13. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 4, 6, 8-11, które wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, oraz art. 1 pkt 5, 7 i 12, który wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem projektowanej regulacji jest m.in. wzmocnienie ochrony prawnej zwierząt oraz poprawa ich szeroko rozumianego dobrostanu. Projektowana ustawa zakłada:

1. Wprowadzenie zakazu zatrudniania i zezwalania na prowadzenie schronisk również dla osób skazanych prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwa których przedmiotem było zwierzę, a także za umyślne przestępstwo, popełnione z użyciem przemocy, oraz wprowadzenie obowiązku spełnienia warunku pełnoletności oraz, nieposzlakowanej opinii.
2. Ograniczenie podmiotów mogących prowadzić schroniska dla bezdomnych zwierząt jedynie do jednostek organizacyjnych gminy oraz organizacji społecznych, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, działających nie dla zysku i posiadających status organizacji pożytku publicznego, w rozumieniu art. 20 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057).
3. Zmiany w zakresie kontroli podmiotów prowadzących schroniska dokonywanej przez Inspekcję Weterynaryjną (dalej jako „Inspekcja”) polegające na:
  - a) zwiększeniu ich częstotliwości (raz na kwartał),
  - b) doprecyzowaniu uprawnień kontrolnych Inspekcji,
  - c) umożliwienie organizacjom społecznym, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt (dalej jako „organizacje społeczne”), wglądu we wszystkie czynności nadzorcze nad podmiotami prowadzącymi schroniska.
4. Wprowadzenie penalizacji działania polegającego na uniemożliwianiu udziału przedstawicieli organizacji społecznych w czynnościach kontrolnych dokonywanych przez Inspekcję. Zgodnie z niniejszym projektem, takie działanie będzie stanowiło wykroczenie, zagrożone karą grzywny.
5. Wprowadzenie możliwości asysty Policji, straży gminnej w przypadku odbierania zwierzęcia przez organizację społeczną (art. 7 ust. 3 u.o.z) oraz przyznanie prawa organizacji społecznej, korzystającej z asysty policjanta, strażnika straży gminnej, do wejścia na teren nieruchomości bez zgody lub pomimo sprzeciwu jej właściciela.
6. Wprowadzenie zakazu:
  - a) trzymania zwierząt domowych na uwięzi na stałe oraz używania kolczatek. W przypadku tymczasowego uwiązania długość uwięzi musi wynosić min. 6 m i zapewniać zwierzęciu korzystanie z powierzchni co najmniej 20 mkw.

- i) włączenie do katalogu znęcania się nad zwierzętami: utrzymywania zwierzęcia bez pomieszczenia chroniącego go przed zimnem, upałami lub opadami atmosferycznymi.
    - ii) określenie wytycznych związanych z wielkością kojca dla takiego zwierzęcia zależnie od wysokości w kłębie.
  - b) organizowania i prowadzenia występów cyrkowych z udziałem zwierząt oraz podobnych widowisk lub pokazów, związanych z wykorzystywaniem zwierząt w celach rozrywkowych,
  - c) chowu i hodowli zwierząt futerkowych (z wyjątkiem królika), hodowanych w celu pozyskania z nich futer,
  - d) uboju bez ogłuszania zwierząt, za wyjątkiem uboju na potrzeby członków polskich gmin i związków wyznaniowych. Celem zakazu ma być wyeliminowanie komercyjnego eksportu mięsa zabijanych w ten sposób zwierząt. Ubój bez ogłuszania ma być dopuszczony wyłącznie na potrzeby członków polskich gmin i związków wyznaniowych.
7. Sprecyzowanie i wskazanie wysokości grzywny za złamanie przepisów ustawy o ochronie zwierząt bezpośrednio w ustawie.
8. Umożliwienie organizacjom społecznym lub Głównemu Inspektorowi Weterynarii wszczynania postępowania lub brania udziału w charakterze strony, bądź pokrzywdzonego w toczącym się postępowaniu karnym, cywilnym, administracyjnym lub sądownoadministracyjnym, jeżeli zachodzi potrzeba ochrony zwierząt.
9. Rozszerzenie katalogu przypadków z ustawy o ochronie zwierząt, w których pracownicy Inspekcji Weterynaryjnej mogą nakładać grzywny w drodze mandatu karnego.
10. Powołanie Rady do spraw zwierząt (dalej jako „Rada”) przy ministrze właściwym do spraw administracji publicznej składającej się z przedstawicieli stowarzyszeń ochrony zwierząt, schronisk dla zwierząt, stowarzyszeń działających w interesie zwierząt, instytucji naukowych, lekarzy weterynarii oraz hodowców. Rada będzie zobligowana do publikacji co roku sprawozdania na temat dobrostanu zwierząt.

W celu wprowadzenia powyższych rozwiązań, niniejszy projekt ustawy zakłada wprowadzenie odpowiednich zmian w ustawach: w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, z późn. zm.; dalej jako „KPC”), ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30, 413, 568 i 1086; dalej jako „KPK”), ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie praw zwierząt

(Dz. U. z 2020 r. poz. 638; dalej jako „u.o.z.”), ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r. poz. 2010 oraz z 2020 r. poz. 150, 284 i 875; dalej jako „u.c.p.g.”), ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2020 r. poz. 729, dalej jako „KPSW”).

Potrzeba wprowadzenia proponowanych rozwiązań legislacyjnych związana jest m. in z koniecznością poprawienia dobrostanu zwierząt, zapewnienia lepszego traktowania i samopoczucia zwierząt, zwiększenia kontroli samorządów i czynnika społecznego nad prowadzeniem schronisk dla bezdomnych zwierząt, koniecznością wzmocnienia skuteczności kontroli przestrzegania przepisów prawa w zakresie ochrony zwierząt przez podmioty prowadzące schroniska, przez zwiększenie ich częstotliwości, doprecyzowanie zadań gmin w zakresie prowadzenia schronisk, utrudnienie dostępu do zajmowania się ochroną bezdomnych zwierząt osobom skazanym prawomocnie za umyślne przestępstwa mające za przedmiot zwierzę lub skazanych prawomocnie za umyślne przestępstwa z użyciem przemocy, ustanowienie organu doradczego przy ministrze do spraw rolnictwa monitorującego stan ochrony zwierząt, wzmocnienie funkcji odstraszałej zakazów i czynów stypizowanych jako wykroczenia przeciwko zwierzętom, przez zwiększenie wysokości kary grzywny za ich złamanie lub popełnienie, co przyczyni się do zmniejszenia częstotliwości popełnianych czynów.

I. Utrzymywanie zwierzęcia bez ochrony przed warunkami atmosferycznymi jako znęcanie się nad zwierzętami.

W obowiązującej ustawie o ochronie zwierząt znęcanie się nad zwierzętami jest określone dwustopniowo. Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o ochronie zwierząt przez znęcanie się nad zwierzętami należy rozumieć zadawanie albo świadome dopuszczanie do zadawania bólu lub cierpień. Jest to klauzula ogólna. Następnie przepis ten zawiera otwarty katalog uszczegółowionych zachowań, które zostały uznane za znęcanie się nad zwierzętami. W projektowanej regulacji przewiduje się poszerzenie przedmiotowego katalogu o utrzymywanie zwierzęcia bez pomieszczenia chroniącego go przed zimnem, upałami lub opadami atmosferycznymi, bez zapewnienia pomieszczenia chroniącego przed zimnem, upałami i opadami atmosferycznymi, utrzymywaniu ich bez dostępu do światła dziennego i w stanie rażącego zaniedbania lub niechlujstwa, bądź w pomieszczeniach albo klatkach uniemożliwiających im zachowanie naturalnej pozycji.

W obecnym stanie prawnym, za znęcanie się nad zwierzętami uznawane jest utrzymywanie zwierząt w niewłaściwych warunkach bytowania, w tym utrzymywanie ich w stanie rażącego zaniedbania lub niechlujstwa, bądź w pomieszczeniach albo klatkach uniemożliwiających im zachowanie naturalnej pozycji (art. 6 ust. 2 pkt 10 u.o.z.). Projektowana zmiana w art. 6 w ust. 2 pkt 10, polega na uzupełnieniu czynności stanowiących utrzymywanie zwierząt w niewłaściwych warunkach bytowania. Odtąd takie działanie będzie polegało na utrzymywaniu zwierząt:

- 1) bez zapewnienia pomieszczenia chroniącego przed zimnem, upałami i opadami atmosferycznymi lub,
- 2) utrzymywaniu ich bez dostępu do światła dziennego lub
- 3) w stanie rażącego zaniedbania lub niechlujstwa, bądź w pomieszczeniach albo klatkach uniemożliwiających im zachowanie naturalnej pozycji.

Z tą zmianą związana jest także korekta art. 37 ust. 1 u.o.z., zawierającego katalog nakazów lub zakazów, których naruszenie stanowi wykroczenie. Utrzymywanie zwierzęcia bez pomieszczenia chroniącego go przed zimnem, upałami lub opadami atmosferycznymi, w obecnym stanie prawnym, jest zdefiniowane podwójnie: w art. 6 ust. 2 ustawy o ochronie zwierząt, które stanowi przestępstwo w myśl art. 35 ust. 1a ustawy oraz w art. 9 ustawy, które stanowi wykroczenie w myśl art. 37 ust. 1 ustawy. Prowadzi to do sytuacji, iż te same zachowania np. niezapewnienie odpowiedniego pożywienia i stałego dostępu do wody wyczerpują znamiona czynu zabronionego, w tym przypadku i przestępstwa i wykroczenia. Konieczne jest zatem wyeliminowanie tego dualizmu, czemu ma służyć modyfikacja odesłania użyta w art. 37 ust. 1 u.o.z. jedynie do art. 9 ust. 2-5 u.o.z. (niniejszy projekt zakłada dodanie nowych ustępów w ramach art. 9 u.o.z.), a nie jak dotychczas, do całego art. 9 u.o.z.

II. Asysta Policji i straży gminnej

Projekt nowelizacji u.o.z. zakłada również doprecyzowanie obowiązków straży gminnej i Policji w przypadku, kiedy uprawniony przedstawiciel organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, odbiera zwierzę w sytuacji zagrożenia jego życia lub zdrowia. Obowiązek ten polegałby na udzieleniu asysty, szczególnie w przypadku, kiedy właściciel lub opiekun zwierzęcia nie zgadza się na jego odbiór i stawia opór. Praktyka pokazuje, iż przedstawiciele służb niejednokrotnie odmawiają pomocy przedstawicielom organizacji społecznych, jeżeli właściciel lub opiekun zwierzęcia, odmawia prawa wejścia na posesję lub dobrowolnego wydania zwierzęcia. W związku z powyższym, proponuje się dodanie w art. 7 nowego ust. 3a, przyznającego żądania przez upoważnionego przedstawiciela

organizacji społecznej, żądania przydzielenia asysty Policji lub straży gminnej przy odbiorze zwierzęcia. Przepis ten stanowić będzie zarazem obowiązek Policji i straży gminnej udzielania takiej asysty. Policjantowi, strażnikowi gminnemu lub przedstawicielowi organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, w asyście policjanta lub strażnika gminnego, przysługiwać będzie prawo wejścia na teren nieruchomości, na której przebywa zwierzę, bez zgody lub pomimo sprzeciwu jej właściciela.

III. Podmioty uprawnione do prowadzenia schronisk

U.o.z., nakładając na samorzady obowiązek zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom, określając go jako zadanie własne, nie precyzuje wystarczająco obowiązków gmin w tym zakresie. Brak konkretyzacji tych obowiązków powoduje, że większość gmin nie realizuje tego zadania właściwie. Doprowadza to do sytuacji, że w polskich schroniskach ginie co czwarty pies, a 80% środków przeznaczonych na opiekę nad bezdomnymi zwierzętami otrzymują firmy wyłapujące, nie sprawując w rzeczywistości żadnej opieki. Cała procedura opieki jest nieefektywna i nie podlega żadnej kontroli ze strony płatników za usługi, czyli samorządów.

Poza wymiernymi stratami finansowymi i nieefektywnym rozdysponowywaniem środków (1/3 pieniędzy wydawana jest bez wystarczającej kontroli) na uwagę zasługuje również aspekt humanitarny. Tysiące zwierząt znika po ich odłowieniu. Aż 50% gmin nie nadzoruje w żaden sposób losu zwierząt i zasadności wydatkowanych środków.

Nieprawidłowości systemu opieki nad bezdomnymi zwierzętami zostały stwierdzone w szeregu kontroli przeprowadzonych przez Najwyższą Izbę Kontroli (dalej jako „NIK”) i opisane w raporcie NIK „Wykonywanie zadań gmin dotyczących ochrony zwierząt”, w czerwcu 2013 roku. W podsumowaniu wyników kontroli NIK stwierdza m.in.:

„Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie wykonywanie przez gminy i schroniska ustawowych zadań dotyczących ochrony zwierząt. Gminy nie zapewniały właściwej opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz nieskutecznie zapobiegały ich bezdomności, zaś schroniska nie zapewniły przebywającym tam zwierzętom właściwych warunków bytowania. Ponad 1/3 środków publicznych przeznaczonych na ochronę zwierząt wydatkowano z naruszeniem prawa albo niegospodarnie. Negatywną ocenę działalności skontrolowanych gmin uzasadniają w szczególności:

– niepodejmowanie skutecznych działań w celu ograniczenia populacji bezdomnych zwierząt, a nawet brak takich działań (w 50 % skontrolowanych gmin), str. 20

– nieprzestrzeganie zakazu odławiania bezdomnych zwierząt bez zapewnienia im miejsc w schroniskach (61 %) oraz zlecanie takiej czynności podmiotom, które nie posiadały wymaganych zezwoleń (67 %) albo też bez podjęcia stosownej uchwały przez rady gminy (40%), str. 13-15

– wydatkowanie nielegalnie, albo niegospodarnie 1.653,7 tys. zł (36% środków z budżetów 18 gmin) na rzecz podmiotów, które nie posiadały wymaganych zezwoleń oraz nie zapewniły standardu usług dotyczących opieki nad zwierzętami, str. 26

– brak kontroli wykorzystania środków publicznych i sprawowania opieki nad zwierzętami w schroniskach i w innych miejscach ich przetrzymywania (50 %), str. 27

Wejście w życie znowelizowanej ustawy o ochronie zwierząt nie przyczyniło się w znaczący sposób do rozwiązania problemu bezdomnych zwierząt. Wprawdzie 16 rad skontrolowanych gmin uchwaliło programy opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt, to jednak tylko pięć programów spełniało wszystkie wymogi określone w art. 11a znowelizowanej ustawy. W znacznej części gmin postanowienia tych programów dotyczące opieki nad bezdomnymi zwierzętami nie były realizowane.

W szczególności gminy (67% skontrolowanych) nie przestrzegały zakazu odławiania bezdomnych zwierząt bez zapewnienia im miejsc w schroniskach (art. 11 ust. 3 uoz). Najwyższa Izba Kontroli oceniła negatywnie działalność schronisk dla zwierząt i podmiotów zajmujących się wylapywaniem bezdomnych zwierząt. Negatywną ocenę uzasadniały skala i rozmiary nieprawidłowości, które w szczególności polegały na:

- niezapewnieniu w 12 z 14 (w 86%) skontrolowanych schronisk i przytulisk właściwych warunków pobytu i wyżywienia zwierząt – głównie z powodu przepełnienia schronisk i innych miejsc przetrzymywania zwierząt.
- nieprowadzeniu lub nierzetelnym prowadzeniu w 12 podmiotach (w 63%) ewidencji zwierząt, a także braku ich oznakowania,
- nieefektywnym wykorzystaniu środków publicznych – bez zapewnienia odpowiednich, zgodnych z wymogami prawa (w tym umów zawartych z gminami) warunków bytowania zwierząt,
- prowadzeniu przez 12 z 14 podmiotów działalności w zakresie wylapywania bezdomnych zwierząt, bez wymaganych zezwoleń wójtów gmin.

Nieodpowiednie warunki w schroniskach są przyczyną wysokiej śmiertelności przebywających tam zwierząt. Liczba zgonów (także w wyniku eutanazji) jest wciąż wysoka, gdyż dotyczy (przeciętnie) co czwartego zwierzęcia przyjętego do schroniska”³.

W związku z tak wielką skalą nieprawidłowości stwierdzonych przez Najwyższą Izbę Kontroli niezbędnym staje się uporządkowanie stanu prawnego w zakresie opieki nad zwierzętami bezdomnymi umożliwiając ich prowadzenie jedynie gminnym jednostkom organizacyjnym oraz organizacjom społecznym, których celem statutowym jest ochrona praw zwierząt, które posiadają status organizacji pożytku publicznego. W tym celu projekt zakłada doprecyzowanie art. 11 u.o.z., przez dodanie nowego ust. 1a, określającego, iż gminy realizują zadanie, o którym mowa w art. 11 ust. 1:

- 1) za pośrednictwem jednostek organizacyjnych, prowadzących schroniska dla bezdomnych zwierząt lub,
- 2) tworząc jednostki organizacyjne, powołane w celu prowadzenia schroniska dla bezdomnych zwierząt lub
- 3) lub zawierając porozumienie, o którym mowa w ust. 4.

Doprecyzowanie art. 11 w tym zakresie powinno rozwiązać niejasności pojawiające się przy interpretacji zadań i obowiązków gminy w zakresie prowadzenia schronisk. Przepis ten wskazuje również, iż gmina może realizować zadanie zapewniania opieki bezdomnym zwierzętom zawierając porozumienie o prowadzenie schroniska dla bezdomnych zwierząt, z organizacjami społecznymi. Schroniska będą mogły być prowadzone przez organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, działających nie dla zysku i posiadających status organizacji pożytku publicznego, w rozumieniu art. 20 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W celu zapobiegania możliwym nieprawidłowościom, do których może dochodzić w podmiotach prowadzących schroniska, projekt ustawy zakłada wprowadzenia dodatkowych wymagań podmiotowych w odniesieniu, odpowiednio, do kierowników gminnych jednostek organizacyjnych, członków organów organizacji społecznych oraz pracowników zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych, oraz organizacjach społecznych, prowadzących schroniska dla bezdomnych zwierząt. Osoby te muszą być pełnoletnie, cieszyć się nieposzlakowaną opinią oraz nie mogą być skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo, którego przedmiotem było zwierzę, a także za umyślne przestępstwo popełnione z użyciem przemocy.

---

³ Raport NIK z dnia 7.06.2013 r., Wykonywanie zadań gmin dotyczących ochrony zwierząt, dostęp na dzień: 16.08.2020 r., str. 6.

Zważywszy na fakt, iż odtąd prowadzenie schronisk, nie będzie możliwe dla przedsiębiorców, projekt ustawy zawiera propozycje przepisów dostosowania stanu prawnego do projektowanej zmiany. W tym celu m.in. zawiera przepis dokonujący zmiany w u.o.z. polegającej na uchyleniu w art. 34a ust. 5, zawierającego odesłanie do stosowania Prawa przedsiębiorców do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorców prowadzących taką działalność. Ponadto, projekt zakłada zmianę w art. 7 w ust. 1 pkt 4 u.c.p.g., zawierającego katalog rodzajów działalności przedsiębiorców, na które wymagane jest uzyskanie zezwolenia wójta. Z treści tego pkt projektuje się usunięcie wyrazów „prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt”. Ponadto, w art. 7 u.c.p.g. proponuje się dodanie nowego ust. 5a, nakładającego na jednostki organizacyjne prowadzące na obszarze własnej gminy schronisko dla bezdomnych zwierząt, obowiązek spełnienia warunków wymaganych przy udzielaniu takich zezwoleń oraz warunków, o których mowa w art. 11 ust. 5 i 7 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (wymóg pełnoletniości, nieposzlakowanej opinii oraz braku skazania prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo mające za przedmiot zwierzę, a także za umyślne przestępstwo popełnione z użyciem przemocy w stosunku do osób zatrudnionych w schroniskach dla zwierząt oraz kierowników jednostek organizacyjnych prowadzących działalność w zakresie schronisk dla bezdomnych zwierząt)nie mają obowiązku uzyskania zezwolenia, ale muszą spełniać warunki.

IV. Zakaz chowu lub hodowli zwierząt futerkowych w celu pozyskania z nich futer (z wyjątkiem królika)

W projekcie ustawy proponuje się także wprowadzenie zakazu hodowli i chowu zwierząt futerkowych, z wyjątkiem królika, w celu pozyskiwania futer. Chów i hodowla zwierząt w tym celu przysparza zwierzętom zbędne cierpienie, a ponadto niektóre fermy negatywnie wpływają na środowisko naturalne.

Niektóre zwierzęta futerkowe, będące przedmiotem chowu i hodowli na futra, są drapieżnikami, które w warunkach naturalnych występują na dużych terenach pojedynczo lub w małych stadach. Na fermach hodowlanych utrzymywane są w ciasnych klatkach, ograniczających ich naturalne potrzeby. Obecnie warunki chowu i hodowli zwierząt futerkowych reguluje Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1966). Zwierzęta pozbawione są bodźców, stłoczenie na małej przestrzeni powoduje agresję, pogryzienia, akty kanibalizmu, a także stereotypię i apatię. Dominuje chów

klatkowy, bez stałego podłoża, na konstrukcji z metalowych krat. Uniemożliwia to prawidłowy rozwój kończyn u zwierząt, prowadzi do zwyrodnień, a w wielu przypadkach do śmierci młodych zwierząt uwięzionych w kratkach. Prof. Andrzej Elżanowski, zoolog, Kierownik Sekcji Dobrostanu Zwierząt Polskiego Towarzystwa Etycznego wskazuje, iż „zwierzęta futerkowe są to inteligentne, wrażliwe ssaki, których potrzeby i doznania są w pełni porównywalne z potrzebami i doznaniem naszych kotów czy psów które nam towarzyszą w życiu. Trzymanie takich zwierząt na drutach, w małych klatkach, zabijanie lisów przez wkładanie elektrody do odbytu i zamykanie obwodu przez przykładanie drugiej elektrody do pyska - to jest podłość, która zaprzecza rzekomo niezbywalnej godności ludzi, którzy pracują w tym brudnym, krwawym przemyśle. Hodowla zwierząt futerkowych powinna być jak najszybciej zabroniona w Polsce, podobnie jak to ma miejsce w kilku innych krajach Unii Europejskiej.”

Raport Najwyższej Izby Kontroli dotyczący nadzoru nad funkcjonowaniem ferm zwierząt (KRR-4101-01-00/2014; Nr ewid. 181/2014/P/14/050/KRR) wskazuje, że:

- 1) fermy zwierząt oddziałują na otoczenie i okolicznych mieszkańców poprzez odory (zawierające związki szczególnie cuchnące i szkodliwe dla zdrowia, w szczególności w gnojowicy), zanieczyszczenie wód (w tym w wyniku przenawożenia gleb, prowadzących do zagrożeń chemicznych i mikrobiologicznych), poprzez produkty pochodzenia zwierzęcego, wpływające na jakość zdrowotną żywności;
- 2) zanieczyszczenie wód (gruntowych, powierzchniowych i Bałtyku) poprzez przenawożenie gleb i odpływ składników nawozów organicznych (głównie biogenów – azotu i fosforu);
- 3) organy administracji rządowej nie zapewniają właściwego nadzoru nad funkcjonowaniem ferm – spośród 20 kontrolowanych ferm zwierząt futerkowych, w 15 stwierdzono min. naruszenie przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1121; przedostawanie się obornika zwierząt do gruntu) oraz ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2020 r. poz. 797 i 875). Nie przestrzegano także przepisów weterynaryjnych w zakresie zabezpieczenia przeciw epizootycznym obiektów, prowadzenia rejestracji i identyfikacji zwierząt oraz postępowania z ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego, a także warunków utrzymania zwierząt. Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości we wszystkich kontrolowanych fermach zlokalizowanych na terenie woj. zachodniopomorskiego.

Raport NIK dotyczący sprawowania nadzoru przez inspekcje państwowe nad funkcjonowaniem ferm zwierząt futerkowych w woj. wielkopolskim wskazał, że:

- 1) w 87% ferm nie przestrzegano wymagań ochrony środowiska;
- 2) w 48% działalność hodowlana prowadzona była w obiektach nielegalnie wybudowanych lub użytkowanych;
- 3) w 35% działalność hodowlana prowadzona była niezgodnie z przepisami weterynaryjnymi;
- 4) organy administracji rządowej nie zapewniają nadzoru nad funkcjonowaniem ferm zwierząt;
- 5) lokalizacja ferm zwierząt prowadzi do skażenia środowiska i spadku atrakcyjności terenów wokół ferm.

Najwyższa Izba Kontroli wskazuje, że ustalenia kontroli ferm futerkowych ujawniły występowanie warunków sprzyjających tworzeniu się mechanizmów korupcjogennych. Wyprodukowanie 1 kg futra wiąże się z emisją około 110 kg dwutlenku węgla. Aby zapobiec rozkładaniu się skór norek przy produkcji używa się silnych środków chemicznych, takich jak metale ciężkie, rozpuszczalniki, azotany, formaldehyd, chrom, stabilizator kolagenu (w tym arsenik) i inne. Są to niebezpieczne substancje, przyczyniające się do zaburzenia gospodarki hormonalnej i powodujące alergie. Negatywny wpływ, jaki wywiera na zmiany klimatu 1 kg wyprodukowanego futra jest pięciokrotnie wyższy od wyprodukowania 1 kg wełny.

Zakaz hodowli zwierząt na futra zyskuje coraz większe poparcie społeczne. Badania prowadzone przez CBOS wskazują na spadek społecznego przyzwolenia na zabijanie zwierząt dla pozyskania ich mięsa lub skór albo innych potrzeb gospodarczych – z 91% w 1996 roku do 67% w 2006 roku (Stosunek do zwierząt, Komunikat z badań, CBOS, Warszawa, 2006 rok). Wyniki badań opinii publicznej prowadzone przez Instytut Badań Opinii Publicznej Homo Homini w lutym 2014 roku pokazują, że 55% ankietowanych popiera wprowadzenie w Polsce zakazu hodowania zwierząt futerkowych. Z kolei wyniki sondażu przeprowadzonego przez Homo Homini wskazują, że 66,3% ankietowanych sprzeciwia się hodowli zwierząt na futro.

Petycję do posłów VIII Kadencji Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie wprowadzenia zakazu hodowli zwierząt na futro do dnia 23 lutego 2016 roku podpisało 83 243 osób. Pod petycją dotyczącą całkowitego zakazu hodowli zwierząt na futra na stronie Fundacji Międzynarodowy Ruch na Rzecz Zwierząt podpisało się 112 tyś. osób. Pod obywatelskim projektem ustawy o ochronie zwierząt, który zakładał m.in. całkowity zakaz chowu zwierząt na futra, podpisało się 220 tyś. obywateli.

W związku z powyższym, proponuje się wprowadzenie zakazu chowu lub hodowli zwierząt futerkowych, z wyjątkiem królika, w celu pozyskania z nich futer. W tym celu projekt zakłada dodanie nowego ust. 4c w art. 12 u.o.z.

Zakaz hodowli zwierząt na futra obowiązuje w Austrii, Chorwacji, Wielkiej Brytanii, Bośni i Hercegowinie, Słowenii, Holandii. Częściowe zakazy – Dania, Niemcy (zakaz hodowli psowatych na futro). Ograniczenia w hodowli – Szwecja, Włochy oraz Szwajcaria (przepisy określają minimalną powierzchnię klatki na 40 m² dla dwóch lisów polarnych). Kampanie, których celem jest wprowadzenie zakazu hodowli zwierząt na futra, prowadzone są m.in. w Finlandii, Norwegii, Danii, Czechach, Niemczech, Irlandii, czy w Belgii.

Zgodnie z raportem "Wpływ ekonomiczny branży hodowli zwierząt futerkowych na gospodarkę Polski" przygotowanym w maju 2014 roku przez firmę PwC Polska Sp. z o.o, sfinansowanym ze środków Polskiego Związku Hodowców Zwierząt Futerkowych, w Polsce działało 637 gospodarstw zajmujących się hodowlą zwierząt futerkowych. W 2013 roku branża ta przyniosła 2,5% wartości generowanej przez całe rolnictwo, 4% eksportu rolno-spożywczego oraz 291 mln zł w postaci podatków oraz składek społecznych. W 2010 roku Europejskie Stowarzyszenie Hodowców Zwierząt Futerkowych (EFBA) szacowało, że produkcja futer dawała 60-120 tys. miejsc pracy na 7200 fermach we wszystkich krajach Unii Europejskiej. Oznacza to przeciętnie 8-16 osób zatrudnionych na jednej fermie. W Szwecji, Norwegii i Finlandii na fermie pracują przeciętnie 3 osoby. Praca na fermach to w dużej części praca sezonowa lub praca na część etatu. W Polsce funkcjonuje obecnie około 800 ferm (z czego około 200 ferm hodujących lisy i jenoty), co pozwala szacować tam zatrudnienie w przedziale od 2 400 do 13 300 osób.

Projekt zakłada wprowadzenie zakazu utrzymywania zwierząt na uwięzi w sposób stały. Najczęściej występującą formą uwięzi są łańcuchy. Ustawą z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz ustawy o utrzymaniu porządku w gminach (Dz. U. poz. 1373), ograniczono możliwość utrzymywania psów na uwięzi, określając, iż zwierzę nie może być utrzymywane na niej w sposób stały, dłużej niż 12 godzin w ciągu doby oraz określono jej długość na minimum 3 metry.

W XXI wieku społeczeństwo zna już humanitarne i etyczne sposoby bezpiecznego dla otoczenia utrzymywania zwierząt. Zwierzę utrzymywane na uwięzi nie ma zapewnionej ochrony przed niebezpieczeństwami w postaci np. pogryzień przez inne psy - nie może przed nimi uciec. Samice psów utrzymywane na uwięzi są często zapładniane przez samce, właściciel nie ma pełnej możliwości kontroli rozrodczości suki, szczególnie w przypadkach, gdy znajduje się ona na otwartej przestrzeni lub gdy teren prywatnej posesji nie jest w sposób właściwy ogrodzony. Utrzymywane na uwięzi suki rodzą wiele szczeniąt, które następnie są zabijane lub oddawane do schronisk, zwiększając tym samym ilość bezdomnych zwierząt w Polsce, które są utrzymywane z pieniędzy publicznych. Zakaz utrzymywania zwierząt na uwięzi w sposób

znaczący pozwoli na ograniczenie patologii w sposobie utrzymywania psów, jak również w pewnym stopniu ograniczy niekontrolowany rozród zwierząt. Łańcuchy na których utrzymywane są zwierzęta w wielu przypadkach nie odpowiadają ustawowym wymogom, tzn. są krótsze niż 3 metry, nadto są one ciężkie, odkształcają kręgi szyjne, często wrastają się w szyję, a zimą do niej przymarzają – co stwarza zbędne cierpienie dla psów. Zwierzęta utrzymywane w sposób stały na uwięzi nie mają zapewnionego niezbędnego ruchu, co powoduje u nich zwyrodnienia, przerost pazurów itp. schorzenia. W praktyce przepisy dotyczące utrzymywania psów na uwięzi nijak się mają do realnej sytuacji zwierząt. Psy często utrzymywane są w karygodnych warunkach, pozbawione dostępu do wody, możliwości schronienia przed działaniem warunków atmosferycznych. W skrajnych przypadkach zwierzęta przrastają do łańcuchów – dosłownie.

Liczne akcje społeczne starają się edukować społeczeństwo, pokazując różne aspekty poruszanej sprawy. Czynią to z myślą o zwierzętach, ale również z myślą o człowieku. Nie chodzi bowiem o nagłe i niekontrolowane spuszczenie psów z uwięzi, by stały się niechcianymi intruzami, a zapewnienie takiego nadzoru, by zostały rzeczywistymi opiekunami domostw, do czego powołano je przed wiekami.

Na tym etapie ewolucji, człowiek winien uzmysłwić sobie, że łańcuch nie jest właściwym zabezpieczeniem ani psa, ani rewiru, którego pies ma pilnować. Zerwany łańcuch może skutkować ucieczką, ciekawego świata psa. Odpowiednio przygotowany teren, zabezpieczony przed ewentualną samowolą psa, z pewnością rozwiąże problem. Z kolei socjalizacja zwierzęcia oraz odpowiednia edukacja społeczeństwa z pewnością przyniesie oczekiwany rezultat. Nie każdy musi posiadać psa, ale każdy musi być odpowiedzialnym właścicielem, który zapewni mu minimum egzystencjalne, określone w ustawie, bez względu na miejsce zasiedlenia.

Od 1 stycznia 2016 roku na Węgrzech obowiązuje zakaz utrzymywania psów na uwięziach. Wszystkich, którzy nie dostosowali się do nowych przepisów węgierskiego prawa dosięgną wysokie kary finansowe w wysokości 150 tys. forintów (ok. 2 tys. zł). Pomysł budził obawy, jednakże zdaniem ekspertów ma szansę na powodzenie. Węgierskie władze argumentowały wprowadzoną dyrektywę tym, iż opieka nad zwierzęciem to nie tylko zardzewiała miska wody przy budzie i krótki łańcuch niemałej wagi. Podobny zakaz obowiązuje również w Austrii oraz krajach skandynawskich.

Niniejszy projektu ustawy zakłada umożliwienie trzymania zwierząt w kojcu. W tym celu wprowadza się definicję kojca oraz wskazuje się jego minimalne wymiary. Określenie minimalnych wymiarów kojca jest konieczne, aby w przyszłości nie borykać się z problemem

utrzymywania zwierząt w zbyt małych kojcach, w których nie zapewni się im wystarczającego ruchu, niezbędnego do prawidłowej egzystencji. Nowelizacja u.o.z. w tym celu zakłada dodanie nowego ust. 5 w art. 9, który dopuszcza możliwość trzymania zwierząt w kojcu i precyzuje jego minimalne wymiary.

V. Zakaz wykorzystywania zwierząt w celach rozrywkowych i widowiskowych.

Jednym z celów projektu jest wprowadzenie zakazu wykorzystywania zwierząt w cyrkach. W cyrkach wykorzystywane są głównie zwierzęta, które w naturze występują jako zwierzęta dzikie. Cyrki nie są w stanie zapewnić zwierzętom warunków adekwatnych do ich potrzeb, m.in. kontaktu ze stadem, możliwości izolacji, kiedy tego potrzebują, pełnowymiarowych wybiegów, stymulacji psychiczno-ruchowej, poczucia bezpieczeństwa, możliwości samodzielnego zdobywania pożywienia przez dzikie zwierzęta i dostosowania diety do indywidualnych potrzeb.

W Polsce istnieje 17 cyrków, które wykorzystują w swoich przedstawieniach zwierzęta. Do największych należą: Cyrk Zalewski, Cyrk Korona, Cyrk Europa, Cyrk Arena, Cyrk Metropol. Ogólną liczbę zwierząt w cyrkach szacuje się na około 250-300 osobników. Przechowywane w nich takie zwierzęta jak: słonie, lwy, tygrysy, wielbłądy, foki, lamy, zebry, krokodyle, fretki, konie, kozy, węże, warany, legwany, psy i byki.

W cyrkach zarówno zwierzęta dzikie, jak i udomowione dotyka szereg schorzeń. Począwszy od zaburzeń psychicznych, po urazy i choroby związane z tresurą i przyjmowaniem nienaturalnych postaw. Bardzo często u wszystkich gatunków obserwuje się stereotypie oraz problemy zdrowotne wywołane patologicznymi postawami i zaburzeniami w motoryce, takie jak stany zapalne stawów i przewlekłe urazy. Nauka sztuczek nie leżących w naturze dzikich zwierząt, wymaga często brutalnych metod tresury, w tym głodzenia. Zazwyczaj ma to miejsce, kiedy zwierzęta są jeszcze młode. Podczas tresury wykorzystywane są haki, elektryczne pałki, łańcuchy i pejczy, które mogą poważnie narażać zdrowie, a czasem nawet życie zwierząt. Całkowity zakaz wykorzystywania zwierząt w cyrkach obowiązuje w: Grecji, Boliwii, Chinach, Bośni i Hercegowinie, Brazylii i na Cyprze. Zakaz wykorzystywania zwierząt dzikich wprowadziły: Finlandia, Austria, Szwecja, Chorwacja, Izrael, Peru, Singapur, Holandia, Węgry, Kostaryka, Belgia, Słowenia, Kolumbia, Paragwaj, Wielka Brytania. W Czechach, Danii, Estonii, Finlandii, Australii, USA, Szwajcarii, Kanadzie, Nowej Zelandii, Hiszpanii, Portugalii, Szwecji, Ekwadorze i na Węgrzech wprowadzono częściowe ograniczenia. Ponad 100 miast w Hiszpanii wprowadziło już lokalne zakazy oraz planowane jest wprowadzenie

całkowitego zakazu wykorzystywania zwierząt w cyrkach na terenie Katalonii. Podobnie postępują władze w poszczególnych miastach Irlandii, Kanady, Argentyny i Stanów Zjednoczonych.

Projekt ustawy wprowadza zakaz wykorzystywania zwierząt w celach rozrywkowych i widowiskowych, w czym mieści się wykorzystywanie zwierząt w działalności cyrków. Wprowadzenie tego zakazu wiąże się z koniecznością wprowadzenia zmian w art. 17 u.o.z., który w dotychczas obowiązującym brzmieniu, wskazuje, iż do celów widowiskowych i rozrywkowych, mogą być wykorzystywane jedynie zwierzęta urodzone i wychowane w niewoli, i tylko takie, którym mogą być zapewnione warunki egzystencji stosowne do potrzeb danego gatunku. Biorąc pod uwagę fakt, iż celem niniejszego projektu ustawy jest wprowadzenie zakazu wykorzystywania zwierząt w celach rozrywkowych i widowiskowych, art. 17 ust. 1, zamiast określać, które ze zwierząt mogą być wykorzystywane w tych celach, odtąd będzie stanowił zakaz takiej działalności. W związku z tą zmianą w niniejszym projekcie dokonano dostosowania treści art. 15, art. 17 ust. 2 i 8 oraz art. 18 ust. 1 u.o.z.

VI. Ubój bez ogłuszania

Przygotowane na zlecenie Komisji Europejskiej raporty Europejskiego Urzędu Bezpieczeństwa Żywności (EFSA-Q-2003-093) i Interdyscyplinarnego projektu Dialrel (2006-2010) oraz raport Rady d/s Dobrostanu Zwierząt Gospodarskich (2003 i 2009), zespołu doradczego przy brytyjskim Ministerstwie Środowiska, Żywności i Spraw Wiejskich potwierdziły, że ubój dokonywany poprzez podrzynanie gardła i wykrwawianie bez pozbawienia świadomości jest w najwyższym stopniu niehumanitarny i powoduje zadawanie zwierzętom trudnych do wyobrażenia męczeń.

Sama czynność podcięcia gardła przytomnemu zwierzęciu wymaga jego krępowania, powodującego bardzo silny stres, a w praktyce produkcyjnej często uszkodzenia ciała. Praktykowane w Polsce (a zabronione np. w Danii i Wielkiej Brytanii) krępowanie zwierzęcia połączone z odwracaniem go do góry nogami w tzw. klatkach obrotowych wywołuje najwyższy znany poziom hormonów stresu (świadczący o stanie ekstremalnej paniki), a także sprzyja wlewaniu się krwi i zawartości żołądka do przeciętej tchawicy konającego zwierzęcia.

Przy samym podrzynaniu szyi tzn. skóry, mięśni, tchawicy, przełyku oraz trzech par nerwów, zwierzęta poddawane ubojowi bez ogłuszania odczuwają ból pochodzący z zakończeń bólowych i przeciętych nerwów. Potwierdziły to badania elektroencefalogramów cieląt przez zespół z Massey University w Nowej Zelandii. Wbrew twierdzeniom przedstawicieli związków

wyznaniowych, jakoby ubój bez ogłuszania dokonywany był jednym cięciem, badania przeprowadzone przez ekspertów z Royal Veterinary College (Hatfield, UK) wykazały, że średnia liczba cięć w przypadku uboju bez ogłuszania krów wynosiła 3,2 przy szechicie i 5,2 przy halalu. Raport z kilkuletniego, przekrojowego, europejskiego projektu badawczego Dialrel (przeprowadzonego w latach 2008-2010) wykazał, że w uboju bez ogłuszaniem owiec dokonywanych jest 1-6 cięć, a w uboju bez ogłuszania krów od 1 do nawet 60 (!) cięć.

Poddawane ubojowi bez ogłuszania zwierzęta nie tracą świadomości natychmiast po podcięciu szyi i doznają skrajnego cierpienia spowodowanego bólem rany, gwałtownym spadkiem ciśnienia krwi i w wielu wypadkach duszeniem się krwią często pomieszaną z zawartością żołądka, która dostaje się do przeciętej tchawicy i płuc. Trudno na tym etapie mierzyć to cierpienie ponieważ unieruchomione zwierzę z powodu przeciętej tchawicy traci możliwość jakiegokolwiek wokalizacji bólu (ryczenia, beczenia). Na tym etapie obserwowano rzeźników rozszerzających palcami rany, aby ułatwić wykrwawienie. U owiec utrata przytomności zachodzi stosunkowo szybko w czasie poniżej 10 sekund, natomiast u krów stan świadomej agonii po przecięciu tchawicy może trwać nawet kilka minut. Wynika to z różnic w budowie naczyń krwionośnych.

Wprowadzenie zakazu uboju bez ogłuszania opiera się na naukowo wiarygodnych danych dotyczących zasadniczej różnicy pod względem stopnia bólu i cierpienia zwierząt, którym podrzynane są gardła bez uprzedniego ogłuszenia w porównaniu z innymi przyjętymi w krajach europejskich sposobami uboju (co jednocześnie nie oznacza, że ubój standardowy spełnia wszelkie warunki humanitarności). Taką samą opinię wyraziła Europejska Federacja Lekarzy Weterynarii oraz Polskie Towarzystwo Etologiczne, zrzeszające badaczy zachowań i psychologii zwierząt.

Jednocześnie projekt ustawy przewiduje, że ubój bez ogłuszania będzie możliwy na potrzeby członków związków wyznaniowych o uregulowanej sytuacji prawnej funkcjonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Proponowany wyjątek ma związek z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 grudnia 2014 roku (Dz. U. poz. 1794), który w zakresie, w jakim nie zezwala na poddawanie zwierząt ubojowi w ubojni (rzeźni) według szczególnych metod wymaganych przez obrzędy religijne, jest niezgodny z art. 53 ust. 1, 2 i 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w związku z art. 9 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2. Ubój ten jednak nie będzie mógł być wykonywany przy użyciu tzw. klatek obrotowych.

W tym celu projektowane jest wprowadzenie w u.o.z. wyłączenia od stosowania

warunków określonych w art. 34 ust. 1 i ust. 3 u.o.z., określających, iż zwierzę kręgowie w ubojni może zostać uśmiercone tylko po uprzednim pozbawieniu go świadomości przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje oraz, iż w uboju domowym zwierzęta kopytne mogą być uśmiercane tylko po uprzednim pozbawieniu ich świadomości przez przyuczonego ubojowca, przy poddawaniu zwierząt szczególnym sposobom uboju przewidzianym przez obrządki religijne związków wyznaniowych o uregulowanej sytuacji prawnej funkcjonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na potrzeby wyłącznie jej członków.

W celu zapewnienia humanitarnego traktowania zwierząt podczas uboju bez ogłuszania oraz zaspokojenia potrzeb własnych wyłącznie członków związków wyznaniowych o uregulowanej sytuacji prawnej funkcjonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, projekt ustawy zakłada dodanie nowego upoważnienia ustawowego dla ministra właściwego do spraw rolnictwa, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, do określenia w drodze rozporządzenia:

- 1) kwalifikacji osób uprawnionych do uboju bez ogłuszania;
- 2) warunków wyładunku, przemieszczania, przetrzymywania, unieruchamiania w celu dokonania uboju bez ogłuszania;
- 3) warunków i metody uboju bez ogłuszania stosownie do gatunku;
- 4) warunków nadzoru oraz określania maksymalnych potrzeb członków wyznaniowych funkcjonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

VII. Kontrole i nadzór społeczny

NIK w raporcie z dnia 7 czerwca 2013 r. pt. „Wykonywanie zadań gmin dotyczących ochrony zwierząt” (P/12/193) wskazał, iż „organy Inspekcji Weterynaryjnej w niewystarczającym stopniu wykonywały (na podstawie art. 34a w zw. z art. 9 ustawy o ochronie zwierząt) kontrole warunków w jakich przebywają i są transportowane bezdomne zwierzęta w przytuliskach, hotelach dla zwierząt oraz w podmiotach zajmujących się wylapywaniem zwierząt”⁴. Według (wydanej na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, Dz. U. z 2018 r. poz. 1557 oraz z 2020 r. poz. 285, dalej jako „ustawa o Inspekcji”) instrukcji głównego lekarza weterynarii nr GIWz.420/AW-32/11 z dnia 20 maja 2011 r. w sprawie postępowania powiatowych lekarzy weterynarii przy przeprowadzaniu kontroli schronisk dla zwierząt, przeprowadzane są co najmniej 2 kontrole schroniska w ciągu roku. Ponadto raz w roku powiatowi lekarze weterynarii sporządzają raport

---

^{4 4} Raport NIK z dnia 7.06.2013 r., Wykonywanie zadań gmin dotyczących ochrony zwierząt, dostęp na dzień: 16.08.2020 r., str. 9.

z wizytacji schroniska.

W innych państwach Unii Europejskiej, częstotliwość kontroli jest większa. W Belgii schronisko, podpisuje umowę z lekarzem weterynarii, który przeprowadza wizyty kontrolne minimalnie raz na kwartał (niezależnie od trzymanego gatunku) oraz jedną wizytę w miesiącu jeśli są tam psy i koty. Raporty z takich wizyt są przechowywane przez schronisko przez dwa lata do wglądu dla organów kontrolnych. Natomiast w Rumunii służby publiczne i organizacje zarządzające schroniskami są zobowiązane do comiesięcznego składania raportu do lokalnych oddziałów Krajowego Sanitarnego Urzędu Weterynaryjnego i Bezpieczeństwa Żywności.

Biorąc pod uwagę konieczność wzmocnienia efektywności kontroli podmiotów prowadzących schroniska dla bezdomnych zwierząt, niniejszy projekt ustawy zakłada wprowadzenie ustawowego obowiązku przeprowadzania przez lekarzy weterynarii kontroli schronisk dla zwierząt, które odtąd będą odbywały się raz na kwartał. W tym celu projekt zakłada wprowadzenie nowego art. 34b ust. 1. Nowy art. 34b w ust. 1 dodatkowo precyzuje uprawnienia kontrolne lekarzy weterynarii kontrolujących schroniska, umożliwiając im m.in. żądanie pisemnych lub ustnych informacji w zakresie objętym przedmiotem kontroli, wstęp na teren objęty kontrolą, w tym do pomieszczeń i środków transportu; utrwalanie przebiegu kontroli za pomocą zdjęć, badanie, obserwację lub utrwalanie zachowania zwierzęcia oraz pobieranie próbek do badań od zwierząt. Należy mieć świadomość, iż uprawnienia lekarzy weterynarii i innych osób dokonujących kontroli na podstawie ustawy o Inspekcji, wynikają z art. 19-22 tej ustawy, natomiast w stosunku do poprawy dobrostanu zwierząt i zapewnienia humanitarnego ich traktowania, wymagają one doprecyzowania bezpośrednio w u.o.z.

W Rumunii funkcjonuje usankcjonowany nadzór społeczny (przedstawiciele organizacji zajmujących się ochroną zwierząt mają wgląd we wszystkie czynności wykonywane zarówno przez publiczne, jak i prywatne schronisko współpracujące z lokalnym samorządem; uniemożliwienie udziału przedstawicieli organizacji społecznych w tych czynnościach jest zagrożone karą grzywny). Zważywszy na fakt, iż w opiekę nad bezdomnymi zwierzętami, zaangażowanych jest wiele organizacji społecznych, które swoimi działaniami przyczyniają się do zapewnienia im opieki, należy uwzględnić dorobek i doświadczenie organizacji społecznych w tym zakresie. W tym celu, projekt ustawy w nowym ust. 3a w art. 34 u.o.z., doprecyzowuje charakter współpracy organizacji społecznych w nadzorze Inspekcji Weterynaryjnej nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt. Odtąd, współpraca w tym zakresie polegać będzie w szczególności na prawie wglądu we wszystkie czynności oraz dokumentację schronisk dla zwierząt.

Jednocześnie, projekt ustawy wprowadza penalizację działania polegającego na

uniemożliwianiu, działaniem lub zaniechaniem, podejmowanie czynności, współdziałaniu w nadzorze nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt, przedstawicielom organizacji społecznych. Projekt ustawy przewiduje, że takie działanie stanowić będzie wykroczenie zagrożone karą grzywny. W tym celu do u.o.z. zakłada się dodanie nowego art. 40a.

VIII. Uprawnienie funkcjonariuszy Inspekcji do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego

Uprawnienie funkcjonariuszy Inspekcji Weterynaryjnej do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego za naruszenie dyspozycji art. 37d ust. 1 u.o.z. (hodowla kurcząt brojlerów) oraz art. 37e ust. 1 u.o.z. (nabywanie zwierząt na targowiskach lub poza miejscem hodowli) wynika z rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 lipca 2008 r. w sprawie nadania funkcjonariuszom Inspekcji Weterynaryjnej, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa uprawnień do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 1213, z 2016 r. poz. 1873 oraz z 2020 r. poz. 1056). Przepis ten upoważnia funkcjonariuszy Inspekcji do nakładania mandatów jedynie wobec naruszenia treści wyżej wskazanych przepisów, zaś w celu zapewnienia skutecznego egzekwowania przepisów o ochronie zwierząt, należy rozszerzyć katalog popełnianych czynów wobec popełnienia których, funkcjonariusze Inspekcji, mogą nakładać karę grzywny, o wszystkie czyny określone w rozdziale 11 u.o.z. W tym celu proponuje się dodanie nowego art. 34c. Możliwość wprowadzenia ustawowego uprawnienia do nakładania mandatów dla funkcjonariuszy określonego organu wynika z art. 95 § 1 KPSW.

Projektowana ustawa zakłada ponadto zwiększenie wysokości grzywien za naruszenie dyspozycji art. 37-37b, art. 37d i art. 37e ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 638). Proponowane rozwiązanie zakłada przyznanie uprawnienia funkcjonariuszom Inspekcji Weterynaryjnej do karania grzywną za powołane wyżej czyny do 5000 zł.

IX. Rada ds. Zwierząt.

W wielu państwach Unii Europejskiej funkcjonują organy doradcze w zakresie praw zwierząt. W Holandii – rada jest organem konsultacyjnym w sprawach dotyczących polityki krajowej i międzynarodowej w dziedzinie zdrowia i dobrostanu zwierząt. Członkowie Rady są mianowani przez odpowiedniego ministra. Skład rady to około czterdziestu członków o szerokiej wiedzy specjalistycznej w dziedzinie zdrowia i ochrony zwierząt, w tym przedstawiciele sektora rolnego oraz organizacji zajmujących się dobrostanem zwierząt. Rada

publikuje co roku sprawozdanie na temat dobrostanu zwierząt, które jest dostępne od 2016 r. W Walonii (Belgia) istnieje rada, składająca się z przedstawicieli stowarzyszeń ochrony zwierząt, schronisk dla zwierząt, stowarzyszeń działających w interesie zwierząt, instytucji naukowych, lekarzy weterynarii oraz hodowców. Zajmuje się badaniem problemów dobrostanu zwierząt, wydaje opinie i wnioski. Na Malcie rada ma 12 członków wyznaczonych przez Premiera po konsultacji z ministrem odpowiedzialnym za służby weterynaryjne. Ma zadania opiniodawczo-doradcze w stosunku do ministra we wszelkich sprawach związanych z wykonywaniem przepisów ustawy o ochronie zwierząt, w tym w sprawach dotyczących utrzymywania zwierząt oraz przeprowadzania eksperymentów na zwierzętach.

Powołanie organu doradczego pozytywnie wpłynie na monitorowanie dobrostanu zwierząt. W projekcie ustawy proponuje się powołanie Rady ds. zwierząt (dalej jako „Rada”) przy ministrze właściwym do spraw administracji publicznej, który powołuje członków Rady spośród przedstawicieli organizacji społecznych, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, lekarzy weterynarii, osób prowadzących hodowlę zwierząt i instytucji naukowych. Proponuje się, by członkostwo w Radzie miało charakter nieodpłatny. Zadaniem Rady będzie analiza i monitorowanie stanu ochrony zwierząt, a realizować będzie to zadanie m.in. przez coroczną publikację sprawozdania w zakresie dobrostanu zwierząt. Rada skupiać się będzie na funkcjonowaniu schronisk dla zwierząt, których funkcjonowanie jest zadaniem samorządu. Kadencja Rady trwać będzie 4 lata. Będzie ona działać na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu, zatwierdzonego przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej. Członkowie Rady będą wybierać spośród siebie Prezydium Rady, składające się z Przewodniczącego oraz dwóch Zastępców Przewodniczącego. Pracami Prezydium Rady, będzie kierować Przewodniczący, który ma obowiązek organizacji zebrań Rady przynajmniej raz na kwartał. Najważniejszym zadaniem Prezydium Rady będzie koordynacja prac Rady w zakresie sporządzenia publikacji sprawozdania w zakresie dobrostanu zwierząt. Prezydium Rady będzie posiadało również uprawnienie do tworzenia zespołów tematycznych w celu zbadania określonych zagadnień tematycznych związanych z ochroną zwierząt. Minister właściwy do spraw administracji publicznej zapewni z części budżetu państwa, której jest dysponentem, środki na prowadzenie działalności Komisji, a obsługę administracyjną, organizacyjną i techniczną Rady, pełnić będzie urząd obsługujący ministra właściwego administracji publicznej. Zważywszy na fakt, iż członkostwo w Radzie będzie miało charakter nieodpłatny, Rada nie będzie generować kosztów, poza kosztami administracyjnymi, organizacyjnymi i technicznymi.

X. Zmiany w KPC, KPK, KPSW, procedurze administracyjnej i sądownoadministracyjnej.

Projekt ustawy przewiduje wzmocnienie roli organizacji społecznych w inicjowaniu oraz przystępowaniu do wszystkich postępowań, w których zachodzi potrzeba ochrony zwierząt. W obecnym stanie prawnym organizacje społeczne mogą wykonywać prawa pokrzywdzonego w sprawach o przestępstwa, wykroczenia i czyny karalne w sprawach nieletnich określone w ustawie o ochronie zwierząt. Tymczasem czyny karalne dotyczące zwierząt są stypizowane także w innych ustawach szczegółowych, jak choćby w ustawie o ochronie przyrody i ustawie o ochronie zdrowia zwierząt, gdzie organizacje społeczne nie mają uprawnień pokrzywdzonego.

Należy także mieć na względzie, iż zgodnie z KPC, organizacje społeczne mogą wytaczać powództwa jedynie na rzecz obywateli (art. 61 k.p.c.). Oznacza to, iż w przypadku kiedy np. czynność prawna zostaje zawarta na szkodę zwierząt (zazwyczaj są to różnego rodzaju umowy mające za przedmiot obrót zwierzętami lub sprzeczne z prawem umowy zawierane przez gminy na wyłapywanie zwierząt przez osoby nie mające do tego kwalifikacji oraz bez zapewnienia zwierzętom miejsca w schronisku), organizacja społeczna nie ma legitymacji czynnej do wniesienia powództwa o ustalenie nieważności czynności prawnej.

Podobnie rzecz się ma w postępowaniu administracyjnym – zgodnie z art. 39 § 1 KPA organizacja społeczna może w sprawie dotyczącej innej osoby występować z żądaniem wszczęcia postępowania lub dopuszczenia jej do udziału w toczącym się postępowaniu, po spełnieniu określonych warunków, jak również z postępowaniem sądownoadministracyjnym, gdzie zgodnie z art. 50 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. 2019 r. poz. 2325), uprawnionym do wniesienia skargi jest organizacja społeczna, w zakresie jej statutowych działalności, w sprawach dotyczących interesów prawnych innych osób, jeżeli brała udział w postępowaniu administracyjnym.

W związku z powyższym niniejszy projekt ustawy zakłada dodanie w KPC po tytule IIIb, tytułu IIIba pt. „ochrona zwierząt. Projektowany tytuł IIIba KPC zawierać będzie Art. 63^{4a}, zgodnie z którym, organizacjom pozarządowym, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, w zakresie swoich zadań statutowych, lub Inspekcji Weterynaryjnej, przysługiwać będzie prawo wytaczania powództwa w sprawach o ochronę zwierząt.

W zakresie postępowań karnych, projekt zakłada dodanie § 5 w art. 49 KPK, zgodnie z którym, w sprawach o przestępstwa, których przedmiotem było zwierzę, oraz o przestępstwa o których mowa w rozdziale XXII Kodeksu karnego, organizacjom społecznym, których

statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, lub Inspekcji Weterynaryjnej, przysługiwać będzie uprawnienie do wykonywania prawa pokrzywdzonego, jeżeli w zakresie swego działania ujawniły przestępstwo lub wystąpiły o wszczęcie postępowania.

W odniesieniu do procedury administracyjnej i sądownoadministracyjnej, projekt ustawy zakłada dodanie nowego rozdziału 10c, pt. „Przepisy proceduralne”. W rozdziale tym przewiduje się dodanie art. 34e, przyznającego Organizacjom społecznym, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, lub Inspekcji Weterynaryjnej, uprawnienia do wszczynania postępowań administracyjnych lub zgłaszania żądania dopuszczenia do udziału w toczącym się postępowaniu administracyjnym w sprawach dotyczących ochrony zwierząt. Organizacje społeczne, będą uczestniczyć w tych sprawach na prawach strony. Ponadto, projekt zakłada przyznanie organizacjom społecznym, jeżeli jest to uzasadnione celami statutowymi tej organizacji, oraz Inspekcji Weterynaryjnej, prawo złożenia skargi do sądu administracyjnego od decyzji wydanej w postępowaniu administracyjnym. Skarga przysługiwać będzie tym podmiotom także w przypadku, gdy nie brały one udziału w określonym postępowaniu. W postępowaniu odwoławczym podmioty te będą uczestniczyć na prawach strony, zaś na postanowienie o odmowie dopuszczenia do udziału w postępowaniu przysługiwać im będzie zażalenie.

XI. Przepisy końcowe

Niniejszy projekt nowelizacji m.in. u.o.z. i u.p.c.g., zakłada wprowadzenie zmiany systemowej w zakresie podmiotów uprawnionych do prowadzenia schronisk. Odtąd, przedsiębiorcy nie będą mogli ich prowadzić, a to zadanie będzie realizowane przez gminne jednostki organizacje lub organizacje społeczne. Biorąc pod uwagę tę zmianę, należy przesądzić w przepisach przejściowych kwestię postępowań w sprawach o wydanie zezwolenia na podejmowanie działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt oraz kwestię już wydanych zezwoleń na prowadzenie tej działalności. W odniesieniu do toczących się postępowań przewidziano, iż do wszczętych a niezakończonych decyzją ostateczną postępowań, w zakresie uzyskania zezwolenia na prowadzenie schronisk dla bezdomnych zwierząt, w przepisie przejściowym, przewidziano, iż te postępowania, toczą się na podstawie przepisów dotychczasowych. Zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt zachowają ważność na czas na jaki zostały wydane.

W przepisie przejściowym przewidziano ponadto, iż dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 17 ust. 8 ustawy zmienianej w art. 3, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych odpowiednio na podstawie art. 17 ust. 8, ustawy zmienianej w art. 3, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Utrzymanie w czasowej mocy przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 17 ust. 8 u.o.z. jest związane z proponowaną niniejszym projektem ustawy zmianą brzmienia art. 17 ust. 8 u.o.z.

Projektowane zmiany w systemie ochrony zwierząt, w zakresie zakazu wykorzystywania zwierząt w celach rozrywkowych lub widowiskowych, wymagają rozstrzygnięcia losu zwierząt pozostających dotychczas we władaniu podmiotów prowadzących działalność polegającą na wykorzystywaniu zwierząt do celów rozrywkowych i widowiskowych, przetrzymywanych, hodowanych i prezentowanych w cyrkach lub bazarach cyrkowych. Proponuje się nałożenie obowiązku na te podmioty, o ile same nie dysponują warunkami umożliwiającymi przechowywanie tych zwierząt zgodnie z proponowanymi rozwiązaniami, przekazania zwierząt wykorzystywanych w celach rozrywkowych lub widowiskowych, właściwym, ze względu na miejsce prowadzenia działalności, gminnym jednostkom organizacyjnym, prowadzącym schroniska dla bezdomnych zwierząt, bądź ogrodom zoologicznym. Projektowany przepis przejściowy umożliwi gminnym jednostkom organizacyjnym, bądź ogrodom zoologicznym ich następcze przekazanie organizacjom społecznym na podstawie porozumienia. W tym przepisie przejściowym określono ponadto, iż z przekazania zwierzęcia sporządza się protokół i wskazano elementy, z których ma składać się protokół.

Podmiotom, zobowiązanym do przekazania zwierzęcia gminnym jednostkom organizacyjnym, bądź ogrodom zoologicznym, przysługiwać będzie odszkodowanie za poniesioną w ten sposób szkodę. W tym celu, podmioty te, mogą złożyć wniosek o odszkodowanie, skierowany do ministra właściwego do spraw rolnictwa. Minister właściwy ds. rolnictwa będzie miał obowiązek rozpatrzenia takich wniosków w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania wniosku. Minister właściwy do spraw rolnictwa, będzie miał obowiązek rozstrzygnięcia tych spraw w drodze decyzji, od której uprawnionym podmiotom, przysługiwać będzie odwołanie.

W przepisie dostosowującym, dokonano utworzenia Rady ds. Zwierząt. Przepis ten przewiduje ponadto, iż Rada publikuje sprawozdanie w zakresie dobrostanu zwierząt za rok 2020, do dnia 15 listopada 2021 r.

Z uwagi na nowy porządek prawny, przewiduje się utrzymanie ważności zezwoleń

przez pierwsze 12 miesięcy od chwili wejścia w życie ustawy. Po tym okresie, podmioty mające na celu prowadzenie schronisk dla bezdomnych zwierząt, a także grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych i ich części, będą zobowiązane ponownie uzyskać zezwolenie, wydawane w nowym reżimie prawnym.

Ustawa wejdzie w życie w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia. Wyjątkiem będą przepisy dotyczące zakazu trzymania zwierząt na uwięzi w sposób stały, określenia warunków trzymania zwierząt na uwięzi w sposób tymczasowy i zakazu stosowania w tym celu kolczatek, a także przepisy określające wymagania w zakresie trzymania zwierząt w kojcu, zakazu wykorzystywania zwierząt w celach rozrywkowych i widowiskowych, a także wymagań podmiotowych odnośnie osób prowadzących i zatrudnionych w schroniskach dla bezdomnych zwierząt które wejdą w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy.

Przepisy dotyczące zakazu chowu lub hodowli zwierząt futerkowych z wyjątkiem królika, w celu pozyskiwania z nich futer, zakazu uboju bez ogłuszania za wyjątkiem uboju na potrzeby członków polskich gmin i związków wyznaniowych, wejdą w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy.

Projektowana ustawa pozytywnie wpłynie na ogólnie rozumiany dobrostan zwierząt w Polsce. Proponowane zmiany pozwolą w jeszcze większym stopniu realizować ideę humanitaryzmu w zakresie traktowania zwierząt. Pozwolą w sposób jeszcze bardziej konkretny realizować organizacjom społecznym, których celem statutowym jest ochrona zwierząt, realizować swoje cele i misje w tym zakresie. Wzmocnią kontrolę przestrzegania przepisów z zakresu ochrony praw zwierząt, jednocześnie wzmacniając ich prewencyjną funkcję. Wprowadzenie kary grzywny za uniemożliwienie udziału organizacji społecznych w czynnościach nadzorczych dokonywanych przez Inspekcję, rozszerzenie zakresu czynów, wobec których popełnienia Inspekcja może nakładać grzywnę w drodze mandatu karnego, pozwoli z pewnością, biorąc pod uwagę funkcję odstraszającą tych przepisów, w długofalowej perspektywie, zapewnić spadek wykroczeń popełnianych na zwierzętach.

Projekt odniesie skutki finansowe w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, które być może będą musiały zwiększyć środki na realizację zadania zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom. Odszkodowania za przejęcie zwierząt, dotychczas wykorzystywanych w celach cyrkowych, będą wypłacane z części budżetu państwa, której dysponentem jest minister właściwy do spraw rolnictwa. Zwiększenie ilości kontroli Inspekcji w zakresie prawidłowości prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt również może generować skutki finansowe, które powinny zostać pokryte z części budżetowej

środków, będących w dyspozycji ministra właściwego do spraw rolnictwa, nadzorującego Inspekcję.

W odniesieniu do skutków prawnych, wprowadzenie proponowanych rozwiązań może wiązać się ze zwiększeniem ilości postępowań mandatowych, pojawieniem się postępowań administracyjnych w zakresie wypłat odszkodowań za przejęcia przez gminne jednostki organizacyjne zwierząt wykorzystywanych w celach rozrywkowych lub widowiskowych. Ponadto, proponowane rozwiązania wywrą wpływ na postępowania administracyjne, sądownoadministracyjne, cywilne oraz karne, w zakresie w jakim będzie odtąd możliwy udział w nich organizacji społecznych oraz Głównego Lekarza Weterynarii w sprawach o ochronę zwierząt.

Projektowane rozwiązania w niniejszym projekcie ustawy będą wymagały wydania nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 17 ust. 8 u.o.z. (w związku z projektowaną zmianą treści upoważnienia ustawowego), a także zmiany przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 95 § 5 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (w związku z przeniesieniem uprawnień do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego przez funkcjonariuszy Inspekcji Weterynaryjnej do materii ustawowej).

Projekt ustawy wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych, średnich i dużych przedsiębiorców, ponieważ odtąd, podmioty te, nie będą mogły prowadzić działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.